

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

6. september 2012*

Apellatsioonkaebused — Tühistamishagi — Hagi vastuvõetamatus — Esindamine liidu kohtus — Advokaat — Sõltumatus

Liidetud kohtuasjades C-422/11 P ja C-423/11 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 5. augustil 2011 esitatud apellatsioonkaebused,

Prezes Urzędu Komunikacji Elektroniczej, asukoht Varssavi (Poola), esindajad *radca prawny* D. Dziedzic-Chojnacka ja *radca prawny* D. Pawłowska,

Poola Vabariik, esindajad: M. Szpunar, A. Kraińska ja D. Lutostańska,

apellandid,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: G. Braun ja A. Stobiecka-Kuik, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja esimees A. Prechal, kohtunikud K. Schieman (ettekandja) ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: V. Trstenjak,

kohtusekretär: ametnik K. Sztranc-Sławiczek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. juuni 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: poola.

otsuse

- 1 Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (elektroonilise side ameti juhataja, edaspidi „PUKE”) ja Poola Vabariik esitavad oma apellatsioonkaebustes nõude tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 23. mai 2011. aasta määrus kohtuasjas T-226/10: Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej vs. komisjon (EKL 2011, lk II-2467, edaspidi „vaidlustatud kohtumäärus”), millega see kohus jättis vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata PUKE hagi, milles viimane nõudis, et tühistataks komisjoni 3. märtsi 2010. aasta otsus K(2010) 1234, mis on vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu [7. märtsi 2002. aasta] direktiivi 2002/21/EÜ [elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv)] (EÜT L 108, lk 33; ELT eriväljaanne 13/29, lk 349) artikli 7 lõike 4 alusel.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 2 Euroopa Liidu Kohtu põhikiri, mida selle artikli 53 järgi kohaldatakse ka Üldkohtu suhtes, sätestab artikli 19 esimeses, kolmandas ja neljandas lõigus järgmist:

„Liidu liikmesriike ja institutsioone esindab Euroopa Kohtus igaks üksikuks kohtuasjaks määratud esindaja; esindajat võib abistada nõustaja või advokaat. [...]

[...]

Teisi pooli peab esindama advokaat.

Menetluse poolt võib kohtus esindada või abistada üksnes advokaat, kellel on õigus esineda liikmesriigi või muu Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigi kohtus.”

- 3 Poolakeelse versiooni artiklis 19 on termini „advokaat” asemel kasutatud väljendit „advokaat või õigusnõustaja (*radca prawny*)”.

- 4 Üldkohtu kodukorra artikkel 113 sätestab:

„Üldkohus võib igal ajal omal algatusel pärast poolte ärakuulamist otsustada, et esineb asja läbivaatamist takistavaid asjaolusid, või võtta seisukoha, et hagi ese on ära langenud ning et puudub vajadus asja üle otsustada [...].”

Poola õigus

- 5 Lisaks advokaadi kutsele tunnistab Poola õigus ka õigusnõustaja kutset. Õigusnõustajad võivad taotleda vastuvõtmist advokatuuri ja seega esindada oma kliente või tööandjat täievolilise esindajana Poola kohtutes.
- 6 Õigusnõustajate kutseühendus asutati Poola Vabariigi põhiseaduse artikli 17 lõike 1 alusel. Õigusnõustaja kutseala on reguleeritud 6. juuli 1982. aasta seadusega õigusnõustajate kohta ja selle kutseala esindajatel tuleb järgida õigusnõustamise kutse-eesrika koodeksit (Kodeks Etyki Radcy Prawnego). Nimetatud aktides on mitu õigusnõustajate õigusnõustamisealast tegevust reguleerivat erisätet ja nende eesmärk on tagada, et kõnealused isikud võiksid tegutseda oma kutsealal sõltumatult nii nõustatava isikuga sõlmitud töösuhte raames kui ka sellest väljaspool.

- 7 16. juuli 2004. aasta telekommunikatsiooniseadus (Ustawa z dnia Prawo telekomunikacyjnej) (*Dziennik Ustaw*; edaspidi „Dz. U” nr 171, osa 1800) sätestab kohtuvaidluse asjaoludele kohaldatava redaktsiooni artikli 193 lõikes 1, et PUKE teostab oma volitusi Urzędu Komunikacji Elektronicznej (Elektroonilise side amet, edaspidi „UKE”) kaudu.
- 8 21. novembri 2008. aasta avaliku teenistuse seadus (ustawa z dnia o służbie cywilnej) (*Dz. U* nr 227, osa 1505) sätestab kohtuvaidluse asjaoludele kohaldatava redaktsiooni artikli 25 lõike 4 punktides 1 ja 2, et ameti toimimise ja jätkuva tööpüsimise, tegevuse tingimuste ja töökorralduse tagamise eest vastutab UKE peadirektor, mitte juhataja. Samuti peab personalihalduse ja tööõigusnormide täitmise ameti töötajate suhtes tagama UKE peadirektor, mitte juhataja.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtumäärus

- 9 PUKE esitas punktis 1 nimetatud otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis saabus Üldkohtusse 14. mail 2010.
- 10 Üldkohtusse esitasid hagi õigusnõustajad (*radcowie prawni*) H. Gruszecka ja D. Pawłowska.
- 11 Üldkohus palus menetlust korraldava meetme raames PUKE-l täpsustada, kas tema nimel hagiavaldusele alla kirjutanud õigusnõustajad olid hagi esitamise hetkel temaga töösuhtes või mitte.
- 12 PUKE kinnitas sellele küsimusele vastates, et H. Gruszecka ja D. Pawłowska olid töösuhtes UKE, mitte PUKE-ga. Veel märkis ta esiteks, et vastavalt Poola õigusaktidele on õigusnõustajate töösuhte sõlmimise, kestuse ja säilitamise pädevus UKE peadirektoril, mitte juhatajal; teiseks, et õigusnõustajad kuuluvad UKE peadirektorile vahetult alluvate sõltumatute ametikohtade kategooriasse; ja kolmandaks, et õigusnõustajaid käsitlevate õigusaktide kohaselt on töösuhte raames tegutseval õigusnõustajal sõltumatu ametikoht, mis allub vahetult organisatsioonilise üksuse juhatajale.
- 13 Üldkohus käsitles seejärel hagi vastuvõetavust poolte kohtus esindamist reguleerivate Euroopa Kohtu põhikirja sätete alusel ja otsustas vaidlustatud kohtumääruse punktides 16–23 järgmist:
- „16 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nähtub [...] eelkõige mõiste „esindama” kasutamisest Euroopa Kohtu põhikirja artikli 19 kolmandas lõigus, et Üldkohtule hagi esitamiseks ei ole selle artikli tähenduses „poolel” lubatud ise hagi esitada, vaid ta peab kasutama kolmanda isiku teenuseid, kellel peab olema õigus esineda liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu osalisriigi kohtus (vt Üldkohtu 19. novembri 2009. aasta määrus kohtuasjas T-94/07: EREF vs. komisjon, punkt 14 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 17 See nõue kasutada kolmanda isiku abi vastab advokaadi rolli käsitusele, mille kohaselt advokaati peetakse õigusemõistmise kaastöötajaks, kes peab täiesti sõltumatult ja õigusemõistmise kõrgematest huvidest lähtudes osutama õigusabi, mida klient vajab. Selline käsitus vastab liikmesriikide ühistele õiguslikele tavadele ning seda võib samuti leida liidu õiguskorras, nagu nähtubki Euroopa Kohtu põhikirja artiklist 19 (eespool [...] viidatud 19. novembri 2009. aasta kohtumäärus EREF vs. komisjon, punkt 15).
- 18 Käesolevas asjas tuleb kõigepealt rõhutada, et hageja tehtud viide õigusnõustaja kutseala reguleerivatest kutse-eeskirjadest tulenevatele sõltumatuse kohustustele ei tõenda iseenesest, et H. Gruszeckal ja D. Pawłowskal oli õigus hagejat Üldkohtus esindada. Nimelt on advokaadi sõltumatuse mõiste määratletud mitte ainult positiivselt, st kutsedistsipliini nõuetele viidates, vaid ka negatiivselt, st töösuhte puudumise kaudu (vt selle kohta [14. septembri 2010. aasta] otsus [kohtuasjas C-550/07 P:] Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals vs. komisjon [EKL 2010, lk I-8301], punktid 44 ja 45; ning [...] 29. septembri 2010. aasta [...] määrus [liidetud kohtuasjades C-74/10 P ja C-75/10 P:] EREF vs. komisjon, punkt 53).

- 19 Seejärel tuleb tõdeda, et hageja mõonab, et H. Gruszecka ja D. Pawłowska olid UKE-ga töösuhtes. Ta märgib selle kohta, et UKE peadirektor otsustab „[nende] töölevõtmise, töötamise tingimused ja [nende] töösuhete lõpetamise”.
 - 20 Lõpetuseks on hageja väitel UKE ülesanne töötada oma juhataja heaks talle õigusaktidega antud ülesannete täitmisel.
 - 21 Seega, isegi kui oletada, et UKE juhataja ja UKE vahel saab teha selget vahet ning et hageja ja tema õigusnõustajate vahel ei ole vormiliselt töösuhet, ei ole käesolevas asjas siiski täidetud eespool punktides 16 ja 17 viidatud kohtupraktikas väljendatud nõuded. Alluvussuhte olemasolu UKE-s – kuigi ainult selle peadirektoriga –, samas kui tema ainuülesandeks on hageja abistamine, tähendab väiksemat sõltumatuse määra kui õigusnõustajal või advokaadil, kes tegutseb oma kliendi suhtes välises büroos.
 - 22 Seda järeldust ei kõiguta hageja viited õigusnõustaja kutseala reguleerivatele Poola õigusaktidele. Nagu on rõhutatud eespool punktis 18, ei saa sõltumatuse nõude täitmist tõendada ainuüksi kutsedistsipliin. Pealegi, vastavalt kohtupraktikale tuleb sätteid, mis käsitlevad eelisseisundis mitteolevate poolte esindamist Üldkohtus, tõlgendada võimaluse piires autonoomselt, siseriiklikule õigusele viitamata (eespool [...] viidatud 19. novembri 2009. aasta kohtumäärus EREF vs. komisjon, punkt 16).
 - 23 Eeltoodust tuleneb, et H. Gruszeckat ja D. Pawłowskat UKE-ga siduv töösuhe ei ole kokkusobiv hageja esindamisega Üldkohtus.”
- 14 Neil kaalutlustel otsustas Üldkohus, et kuna hagiavaldusele olid alla kirjutanud ainult H. Gruszecka ja D. Pawłowska, siis ei olnud see hagi esitatud kooskõlas Euroopa Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda ja neljanda lõigu ning artikli 21 esimese lõigu ning Üldkohtu kodukorra artikli 43 lõike 1 esimese lõigu ning oli seega vastuvõetamatu.

Poolte nõuded ja menetlus Euroopa Kohtus

- 15 PUKE palub Euroopa Kohtul:
 - tühistada vaidlustatud kohtumäärus ja saata kohtuasi uueks arutamiseks tagasi Üldkohtusse, ja
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 16 Poola Vabariik palub vaidlustatud kohtumääruse tühistada.
- 17 Komisjon palub Euroopa Kohtul:
 - jätta apellatsioonkaebused rahuldamata ja
 - mõista kohtukulud välja apellantidelt.
- 18 Euroopa Kohtu presidendi 8. detsembri 2011. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-422/11 P ja C-423/11 P suulise menetluse ja kohtuotsuse tegemise huvides.
- 19 Euroopa Kohtu president jättis 16. aprilli 2012. aasta määrusega rahuldamata Krajowa Izba Radców Prawnych'i (Riiklik õigusnõustajate ühendus) ning Association européenne des juristes d'entreprise'i (Ettevõtte juristide Euroopa assotsiatsioon) esitatud ja 29. novembril 2011 Üldkohtu kantsesseis

saabunud ning Law Society of England and Wales'i (Inglismaa ja Walesi õigusühendus) esitatud ja 2. detsembril 2011 Üldkohtu kantseleisse saabunud avaldused astuda menetlusse PUKE ja Poola Vabariigi nõuete toetuseks.

Apellatsioonkaebused

- 20 Kuivõrd puudub alus käsitleda PUKE apellatsioonkaebuse vastuvõetavust, sest see puudutab Euroopa Kohtu põhikirja artiklit 19 ja selles tõstatatud õiguslik küsimus on nimelt käesoleva vaidluse esemeks, tuleb märkida, et kaebust on põhjendatud viie väitega, millest esimene, teine, neljas ja viies vastavad Poola Vabariigi apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitatud esimese väite kahele esimesele alaosalale ning teisele ja kolmandale väitele.

PUKE esimene väide ja Poola Vabariigi esimese väite esimene alaosa, mille järgi tõlgendati vääralt Euroopa Kohtu põhikirja artiklit 19

- 21 Apellandid heidavad Üldkohtule ette, et viimane tõlgendas Euroopa Kohtu põhikirja artiklit 19 vääralt osas, milles ta otsustas, et selle sätte järgi on nõutud, et menetluspoole esindaja liidu kohtus peab olema teataval määral sellest menetluspoolest sõltumatu – nõue, mis ei ole täidetud Üldkohtule hagi esitanud õigusnõustajate puhul.
- 22 Apellandid väidavad sellega seoses, et kaks kõnealust õigusnõustajat olid töösuhtes UKE, mitte PUKE-ga. Lisaks olid nad UKE-siseselt peadirektori alluvuses; viimane on ainuvastutav selle ameti toimimise ja muu hulgas personalihalduse eest. Igal juhul tagab õigusnõustajate kutseala reguleeriv normistik nende õiguslase töö täieliku sõltumatuse, sh tööandjast.
- 23 Selles osas on kohane meelde tuletada, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 17 õigesti otsustas, et liidu õiguskorras on advokaadi rolli käsitus, mis tuleneb liikmesriikide ühistest õiguslikest tavadest ja millel rajaneb Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 19, selline, et advokaati peetakse õigusemõistmise kaastöötajaks, kes peab täiesti sõltumatult ja õigusemõistmise kõrgematest huvidest lähtudes osutama õigusabi, mida klient vajab (vt selle kohta 18. mai 1982. aasta otsus kohtuasjas 155/79: AM & S Europe vs. komisjon, EKL 1982, lk 1575, punkt 24, eespool viidatud kohtuotsus Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals vs. komisjon, punkt 42, ning eespool viidatud 29. septembri 2010. aasta kohtumäärus EREF vs. komisjon, punkt 52).
- 24 Advokaadi sõltumatuse nõue eeldab aga igasuguse töösuhte puudumist advokaadi ja tema kliendi vahel (vt eespool viidatud 29. septembri 2010. aasta kohtumäärus EREF vs. komisjon, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika). Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 18 õigesti märkis, on advokaadi sõltumatuse mõiste määratletud mitte ainult positiivselt, st kutsedistsipliini nõuetele viidates, vaid ka negatiivselt, st töösuhte puudumise kaudu (eespool viidatud kohtuotsus Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals vs. komisjon, punkt 45).
- 25 See arutluskäik on samavõrra kohaldatav niisuguse olukorra suhtes, milles on käesolevas menetluses kõne all olevad õigusnõustajad, kus advokaadid on töösuhtes üksusega, mis on nende esindatava menetluspoolega seotud. Õigusnõustajate töösuhe UKE-ga võib ka siis, kui viimane on formaalselt PUKE-st eraldiseisev, mõjutada nende õigusnõustajate sõltumatust, kuna UKE huvid ühtivad suures osas PUKE omadega. Nimelt eksisteerib oht, et nende õigusnõustajate professionaalset arvamust võib – vähemalt osaliselt – mõjutada nende ametialane keskkond.
- 26 Käesoleva kohtuasja punktis 24 esitatud põhjustel on käesolevas asjas tähtsuseta ka apellantide argumendid selle tõendamiseks, et esindatava kliendiga töösuhtes olev advokaat on samavõrra sõltumatu kui iseseisvalt tegutsev advokaat.

- 27 Viimaks tuleb tagasi lükata Poola Vabariigi argumendid väidetavate praktiliste raskuste kohta, mida advokaadi teenuste kasutamise vajadus endaga kaasa toob. Ei ole nii, et üksnes UKE sarnased ametiasutused peavad kandma ettevõttevälise advokaadi palkamisega seotud lisakulusid, see kehtib ka kõigi eraõiguslike isikute puhul. Lisaks ei ole mingilgi viisil tõendatud, et probleemid, mis seonduvad ligipääsuga ametiasutuse konfidentsiaalsele siseinfole või riigihankenormidega, kujutaksid endast märkimisväärset takistust ametiasutuste esindamisel liidu kohtutes.
- 28 Neid kaalutlusi arvestades tuleb põhjendamatuna tagasi lükata PUKE apellatsioonkaebuse esimene väide ja Poola Vabariigi apellatsioonkaebuse esimese väite esimene alaosa.

PUKE teine väide ja Poola Vabariigi teise väite esimene alaosa, mille järgi ei arvestatud õigusnõustaja kutseala erisuste ja sõltumatusega Poolas

- 29 Apellandid väidavad, et Euroopa Kohtu põhikirja artikli 19 neljas lõik viitab siseriiklikule õigusele ning et selle põhikirja tõlgendamisel ei või järelikult eirata siseriiklike õigusnorme, vastupidi Üldkohtu osutusele vaidlustatud kohtumääruse punktis 22. Just siseriiklikus õiguses, käesoleval juhul Poola õiguses, määratletakse advokaatide õigus esineda siseriiklikes kohtutes ja seega ka liidu kohtutes.
- 30 PUKE viitab kohtupraktikale, millest tuleneb, et kui antud valdkonnas liidu õiguse erisätteid puuduvad, on igal liikmesriigil põhimõtteliselt õigus ise reguleerida tema territooriumil tegutseva advokaadi kutsetegevust ning et eeskirjad, mida sellele elukutsele kohaldatakse, võivad seetõttu liikmesriigiti oluliselt erineda.
- 31 Apellandid väidavad selles kontekstis, et liidu teisese õiguse sätted advokaatide kutsequalifikatsiooni tunnustamise kohta ei näe advokaatide õiguse osas klienti kohtumenetluses esindada ette mingit eristust sõltuvalt sellest, kas advokaat tegutseb esindatava menetluspoolega sõlmitud töösuhte raames või mitte. Neis normides on liikmesriikidele ette nähtud kõigest võimalus niisugune eristus kehtestada, kui nende siseriiklik õigus keelab töösuhtes olevatel advokaatidel oma tööandja esindamise kohtus.
- 32 Kui siseriiklikud õigusnormid tagavad advokaadile sõltumatuse tegutsemisvormi osas, võimaldades tal liikmesriigi kohtutes esindada ka oma tööandjat, ei ole apellantide arvates kuidagi õigustatud keelata talle õigust esindada menetluse pooli liidu kohtutes. Poola õigusnormid ega kutse-eeskiri normid ei tee nimelt õigusnõustajatelt mingit vahet sel alusel, kas nad tegutsevad esindatava menetluspoolega sõlmitud töösuhte raames või mitte ja kas seal on neile tagatud piisav sõltumatus. Vaidlustatud kohtumäärusega kehtestatud vahetegu sätestab Poola Vabariigi väitel diskrimineerimise ühe õigusnõustamisteenuse vormi ja selle kasutajate kahjuks.
- 33 Esmalt olgu sellega seoses tõdetud, et Euroopa Kohtu põhikirja artikli 19 neljas lõik – nähes ette, et menetluse poolt võib kohtus esindada üksnes advokaat, kellel on õigus esineda liikmesriigi kohtus – kehtestab vajaliku tingimuse, mille peab täitma iga advokaat, kes tegutseb muu menetluspoole kui liikmesriigi või liidu institutsiooni nimel liidu kohtutes. Seda tingimust ei saa siiski tõlgendada piisavana tähenduses, et igal advokaadil, kellel on õigus esineda liikmesriigi kohtus, oleks automaatselt lubatud esineda ka liidu kohtutes.
- 34 Ehkki advokaadi rolli käsitus liidu õiguskorras tuleneb liikmesriikide ühistest õiguslikest tavadest, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 23, rakendatakse seda käsitust liidu kohtutesse jõudnud vaidluste raames siiski objektiivselt ja tingimata liikmesriikide õiguskordadest sõltumatult.
- 35 Seega otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 22 õigesti, et sätteid, mis käsitlevad eelisseisundis mitteolevate poolte esindamist Üldkohtus, tuleb tõlgendada võimaluse piires autonoomselt, siseriiklikule õigusele viitamata.

- 36 ETL artikli 67 lõige 1, millele PUKE tugines oma väites, et rikutud on liikmesriikide eri süsteemide ja õigustraditsioonide austamist, ei puutu selles kontekstis samadel põhjustel asjasse, sest käesolevas kohtuasjas tähtsust omav Euroopa Kohtu põhikirja artikkel 19 ei reguleeri mitte menetluspoolte esindamist siseriiklikes kohtutes, vaid liidu kohtutes.
- 37 Seetõttu tuleb põhjendamatuna tagasi lükata PUKE apellatsioonkaebuse teine väide ja Poola Vabariigi apellatsioonkaebuse esimese väite teine alaosa.

PUKE kolmas väide, mille järgi rikuti pädevuse andmise põhimõtet ja subsidiaarsuse põhimõtet

- 38 PUKE väidab, et rikuti pädevuse andmise põhimõtet, mis tuleneb ELL artikli 5 lõigetest 1 ja 2 koosmõjus ELL artikli 4 lõikega 1. Ta väidab, et piirates Euroopa Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda lõigu kohaldamist advokaatidega, kes ei tegutse töölepingu alusel, riivas Üldkohus liikmesriikide pädevust määrata kindlaks, kas isikul on advokaadi kvalifikatsioon ja sellest tingituna rikkus pädevuse andmise põhimõtet. Liidu õiguse eesmärk ei saa olla selle kindlaksmääramine, mis tingimused peavad olema täidetud advokaadi kutsealal tegutsemise eeldusena.
- 39 PUKE toob samuti esile, et vaidlustatud kohtumäärus rikub subsidiaarsuse põhimõtet, kuna miski ei võimalda õigustada väidet, et liikmesriigi tasandil on võimatu tagada advokaatide või õigusnõustajate sõltumatuse eesmärki.
- 40 Sellega seoses piisab kui tuletada meelde, et käesolevad apellatsioonkaebused ei puuduta advokaadi kutsealal tegutsemise korraldust liikmesriigi territooriumil, vaid menetluspoolte esindamist liidu kohtutes nii, nagu selle näeb ette Euroopa Kohtu põhikiri. Termin „advokaat” tõlgendamine selle põhikirja artikli 19 kontekstis ei mõjuta menetluspoolte esindamist liikmesriigi kohtutes ega saa seega rikkuda ei pädevuse andmise ega subsidiaarsuse põhimõtet.
- 41 Seega tuleb põhjendamatuna tagasi lükata kolmas väide, mille PUKE oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitas.

PUKE neljas väide ja Poola Vabariigi teine väide, mille järgi rikuti proportsionaalsuse põhimõtet

- 42 Apellandid väidavad, et Euroopa Kohtu põhikirja artikli 19 kolmanda ja neljanda lõigu tõlgendus, mille järgi menetluspoolega töösuhtes olevad õigusnõustajad ei või viimast liidu kohtutes esindada, ei ole õigustatud vajadusega kaitsta liidu kohtute korraldust või siis vajadusega tagada, et menetluspoolel saaksid kasutada sõltumatu õigusnõustaja teenust. Niisugune tõlgendus rikub seega ELL artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõtet.
- 43 Apellandid toovad esile, et on olemas vähem piiravad sisulised ja vormilised meetmed, mis võimaldavad saavutada sama eesmärgi, st et menetluspoole esindaja liidu kohtus on sõltumatu, nii, et ei ole vaja tervikuna ühe kutsealase kategooriana välistada õigusnõustajaid, kes tegutsevad töölepingu alusel. Poolas on niisugused meetmed kehtestatud erinevate õigusaktide ja kutse-eeetika normidega, mis reguleerivad õigusnõustajate kutsealal tegutsemist.
- 44 Sellega seoses olgu öeldud, et igal juhul ei tundu, et sisulised ja vormilised meetmed, millele apellandid viitavad, võimaldaksid tagada advokaadi sõltumatuse samavõrra kui selle tagab töösuhte puudumine advokaadi ja tema kliendi vahel.
- 45 Seetõttu tuleb põhjendamatuna tagasi lükata PUKE apellatsioonkaebuse neljas ja Poola Vabariigi apellatsioonkaebuse teine väide.

PUKE viies väide ja Poola Vabariigi kolmas väide, mille järgi vaidlustatud kohtumääruse põhjendus on puudulik

- 46 Apellandid osutavad väljakujunenud kohtupraktikale, mille järgi kohtulahendi põhistuses peab Üldkohtu arutluskäik olema esitatud selgelt ja täpselt, võimaldades huvitatud isikutel teada saada põhjused, mille tõttu Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud, ning andes Euroopa Kohtu käsutusse tema kontrolli teostamiseks piisavad asjaolud.
- 47 Apellandid on seisukohal, et käesolevas asjas ei viidanud Üldkohus piisavalt PUKE selgitustele tema ja teda esindavate õigusnõustajate vaheliste suhete kohta. Samuti jättis Üldkohus vaidlustatud kohtumääruse punktis 22 täielikult tähelepanuta argumendid õigusnõustajate sõltumatuse kohta. Üldkohus ei saanud teha seda määrust õiguspäraselt, olemata eelnevalt süvendatult analüüsinud siseriikliku õiguse sätteid, mis reguleerivad tegutsemist õigusnõustaja kutsealal.
- 48 Sellega seoses olgu meenutatud, et põhjendamiskohustus ei nõua, et Üldkohus esitaks ammendava ning üksikasjaliku ülevaate menetluse poolte kõikidest arutluskäikudest, ja et põhjendus võib seega olla tuletatav tingimusel, et see võimaldab huvitatud isikutel teada saada põhjused, mille tõttu Üldkohus nende argumentidega ei nõustunud ning annab Euroopa Kohtu käsutusse tema kontrolli teostamiseks piisavad asjaolud (9. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-120/06 P ja C-121/06 P: FIAMM jt vs. nõukogu ja komisjon, EKL 2008, lk I-6513, punkt 96 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 49 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 35 ja nagu Üldkohus õigesti otsustas vaidlustatud kohtumääruse punktis 22, tuleb sätteid, mis käsitlevad eelisseisundis mitteolevate poolte esindamist liidu kohtutes, tõlgendada võimaluse piires autonoomselt, siseriiklikule õigusele viitamata. Üldkohus ei olnud seega vähimalgi määral kohustatud analüüsima Poola õigusnõustajate töösuhete konkreetset vormi, nende sõltumatuse eri tasandeid ega ka nende tegevust reguleerivaid siseriikliku õiguse sätteid.
- 50 Järelikult tuleb PUKE viies väide ja Poola Vabariigi kolmas väide põhjendamatuks tagasi lükata.
- 51 Kuna ei saa nõustuda ühegi väitega, mille apellandid oma apellatsioonkaebuste põhjendamiseks esitasid, tuleb apellatsioonkaebused rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 52 Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 2, mida kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja apellandid on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista apellantidelt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebused rahuldamata.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Le Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej'lt ja Poola Vabariigilt.**

Allkirjad